

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Oslo, 13. august 2014

FORSLAG OM ENDRING I LOV OM ERVERV OG UTVINNING AV MINERALRESSURSER – KOMMUNAL AVGIFT/SKATTEORDNING PÅ MINERALUTVINNING

1 INNLEDNING

Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) ble stiftet av 40 kommuner i 1996. I dag har USS 90 medlemskommuner fra 16 fylker, fra Hægebostad kommune i sør til Kvalsund kommune i nord. USS' formål er å fremme medlemskommunenes interesser i utmarksspørsmål av enhver karakter.

I september i 2013 ble Mineralkommunene stiftet, et utvalg under USS som jobber med spørsmål knyttet til utvinning av mineralressurser, herunder blant annet kommunal planmyndighet og kommunal andel av verdiskapingen som skjer ved mineralutvinning.

I Mineralstrategien, som ble lagt frem av tidligere nærings- og handelsminister Trond Giske i mars 2013, varsles det om en økt satsing på næringen. Solberg-regjeringen varsler en tilsvarende satsing i Sundvolden-erklæringen, der det bl.a. er uttrykt at:

«I mange deler av Norge kan mineralnæringen føre til økt aktivitet og sysselsetting. Det er store verdier i fjellene våre. Mineralnæringen vil derfor være et viktig satsingsområde.»

Gjeldende regelverk ivaretar imidlertid ikke kommunenes interesser på en god nok måte. Kommunene mottar i dag inntekter fra bergindustrien kun i form av inntekter fra de som er ansatt i mineralutvinningsselskapene, med tillegg av eventuelle inntekter fra eiendomsskatten. Personskatten utgjør i mange tilfelle beskjedne inntekter til kommunene sammenholdt med de verdiene som skapes ved mineralutvinningen og som kommer selskapene og deres eiere til del. Slik lovbestemmelsene for eiendomsskatt er utformet, gir heller ikke denne skattarten tilfredsstillende inntekter til kommunene. USS foreslår derfor at det innføres en særskatt eller særavgift på mineralutvinning som skal gå til de berørte vertskommunene.

Utmarkskommunenes Sammenslutning - USS

Akersgaten 30 | Pb 1148 Sentrum, NO-0104 Oslo | Tel: (+47) 99 11 99 00 | Fax: (+47) 947 47 000
Org. nr : 97648712 | Bankgiro: 5005 05 73742 | www.utmark.no

På USS' landsmøte 24.-25. april 2014 ble det vedtatt en resolusjon der landsmøtet blant annet ber Regjeringen vurdere å innføre en egen skatteordning på mineralutvinning etter mønster av naturressursskatten. Resolusjonen vedlegges.

I punkt 4 nedenfor foreslår vi hvordan en mineralavgift eller mineralskatt kan innrettes. Hovedformålet med en kommunal mineralskatt/mineralavgift er å sikre at de berørte lokalsamfunn får en andel av verdiskapingen fra mineralutvinning samt å kompensere kommunene for skader og ulemper som følge av utvinningen. En særskatt eller særavgift kan, om ønskelig, innrettes slik at den fanger opp grunnrenten (dvs. at den gir en økt skattebelastning på bergindustrien der det oppstår en observerbar grunnrente) eller uten at bergverksindustrien får et økt skatte- og avgiftstrykk.

Før forslaget om en særskatt presenteres følger først en kort presentasjon av gjeldende rett (punkt 2), deretter redegjøres det for Norsk Bergindustri's forslag om endringer i skatteordningene i rapporten «*En offensiv mineralpolitikk med vekt på lokal verdiskaping*» og USS' syn på de forslagene som er presentert der (punkt 3).

2 KOMMUNENES INNETEKTER FRA MINERALUTVINNING – GJELDENE RETT

2.1 Mineralloven av 2009

Mineralloven av 2009 avløste bl.a. bergverksloven av 1972. Verken bergverksloven av 1972 eller den tidligere bergverkslov av 1842 hadde bestemmelser om lokale avgifter ved mineralutvinning.

I mineralloven av 2009 er det et eget kapittel om gebyrer og avgifter, blant annet er det gitt en hjemmel til i forskrift å fastsette en årlig avgift på selve utvinningen – uttaket – av statens mineraler. I Ot.prp. nr. 43 (2008-2009) drøfter departementet muligheten for å innføre en årlig avgift til staten på utvinning av statens mineraler:

«Et spørsmål som ikke ble nevnt i høringsrunden, er om det bør innføres et annet beregningsgrunnlag for årsavgift for gruver som er i drift. For eksempel kan det vurderes å innføre årsavgift som beregnes ut fra verdien av driften, eventuelt som tonnøre (antall øre per tonn råvare). Dette kan begrunnes med at staten som eier bør få "mer igjen" når en utvinningsrett fører til utvinning og drift, enn når den ikke gjør det. Et annet sentralt synspunkt er at samfunnet bør ha en rimelig kompensasjon gjennom årsavgiften for at mineralforetak får ta ut og nyttaiggjøre seg ikke-fornybare ressurser. Etter lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster, tilstås staten tonnøre for uttak av ressurser, for eksempel kalkstein, som staten eier. Liknende prinsipper ligger til grunn for avgifter ved uttak av petroleum. Fastsettingen av avgifter for uttak av ikke-fornybare ressurser viser at det er grunn til å vurdere utformingen av avgiften for gruver i drift. Dette vil bli fulgt opp i arbeidet med forskrifter til loven.» (Våre understrekninger.)

Forskriftshjemmelen er hittil ikke benyttet, men uttalelsene i forarbeidene viser at departementet er enig i at uttak av en ikke-fornybar naturressurs kan begrunne at samfunnet – her i betydningen *staten* – gis en «kompensasjon» gjennom en årlig avgift.

De øvrige avgiftene i mineralloven er en årlig avgift til staten for *retten til å undersøke og retten til å utvinne mineraler* (§ 56), grunneier får 0,5 % av omsetningsverdien ved utvinning av statens mineraler (§ 57), samt at det i forskrifts form kan fastsettes behandlingsgebyrer til Direktoratet for mineralforvaltning og forhøyet grunneieravgift ved utvinning av statens mineraler i Finnmark (§§ 55 og 58).

I forarbeidene til mineralloven av 2009 er det ikke drøftet om det bør innføres kommunale skatter/avgifter på mineralnæringen.¹

2.2 Mineralstrategien fra Regjeringen Stoltenberg, 13. mars 2013

Regjeringen Stoltenberg ved tidligere nærings- og handelsminister Trond Giske la frem «*Strategi for mineralnæringen*» (heretter *Mineralstrategien*) 13. mars 2013.

I Mineralstrategien ble det varslet en økt satsing på kartlegging av mineralforekomster, som innebærer at det antakelig vil bli en vekst i bransjen i årene fremover. Satsingen er fulgt opp i Regjeringen Solbergs statsbudsjett, bl.a. med økte overføringer på 25 millioner kroner til Norges Geologiske Undersøkelse (heretter NGU) for oppfølging av kartleggingsprosjektet som pågår i de tre nordligste fylkene, MINN-prosjektet.²

I Mineralstrategien ble det også varslet at der kommuner motsetter seg å regulere til mineralutvinningsformål, kan det være aktuelt å vedta statlig plan etter plan- og bygningsloven § 6-4:

«Plan- og bygningsloven åpner for fastsettelse av statlig arealplan. (...) Dersom det er behov for å tilrettelegge for mineralutvinning i områder hvor kommunene ikke ønsker å planlegge for dette, kan staten tilrettelegge for virksomheten ved bruk av statlig arealplan dersom samfunnsmessige hensyn tilsier det. (...) Regjeringen mener dette er verktøy som kan være aktuelt å vurdere nærmere for å bidra til gjennomføring av betydelige prosjekter for utvinning av mineraler.»³

Den sittende regjeringen har ikke avklart sitt syn på bruk av statlig plan ved mineralutvinningsprosjekter.⁴

Når det gjelder skatter og avgifter fra mineralnæringen beskriver Mineralstrategien gjeldende rett etter mineralloven og det påpekes bl.a. at kommunene får eiendomsskatt

¹ NOU 1996: 4, Ot.prp. nr. 43 (2008-2009), Innst. O. nr. 89 (2008-2009)

² Mineralressurser i Nord-Norge

³ Mineralstrategien på side 59

⁴ Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner bekreftet 26. mars overfor NRK at han ikke vil overprøve Kautokeino kommunes beslutning om å avvise planprogrammet fra Arctic Gold AB om utvinning av gull i Bidjovagge, <http://www.nrk.no/nordnytt/respekterer-kautokeinos-gruve-nei-1.11628425>

fra mineralvirksomheter. I Mineralstrategien varsles det ingen endringer i skatter og avgifter på næringen.⁵

2.3 Hensyn som taler for en kommunal mineralavgift

USS' forslag om en lokal mineralavgift eller mineralskatt (se punkt 4 nedenfor) bygger på hensynet til en mer rettferdig fordeling av inntektene fra bergverksnæringen. Det er sentralt at de lokalsamfunnene som stiller sine naturressurser til disposisjon for næringsvirksomhet, får både en *andel av de verdiene* som naturressursene er opphav til og en *kompensasjon* for de skader og ulemper som uttaket av naturressursen medfører for lokalsamfunnet.

De samme argumentene ble benyttet da naturressursskatten på vannkraftproduksjon ble innført og vedtatt som en del av skattelovgivningen i 1997. Det sentrale i argumentasjonen den gang var at kommunene skulle få en kompensasjon for å avstå sine naturressurser til kraftproduksjon og at kommunene hadde behov for stabile inntekter fra egne naturressurser, og ikke kun få inntekter fra vannkraftproduksjonen etter en omfordeling i statlig regi.⁶

USS mener at en kommunal særskatt eller særavgift på bergindustrien vil kunne skape lokale insentiver for å tilrettelegge for bergverksvirksomhet dersom lokalsamfunnet får direkte inntekter som en følge av virksomheten. Hvorvidt mineralutvinning er ønskelig vil bero på den konkrete situasjonen i den enkelte kommunen, og det er naturligvis avgjørende at kommunene beholder sin planmyndighet etter plan- og bygningsloven slik at kommunene har en reell mulighet til ikke å godkjenne tiltaket utfra arealdisponeringshensyn o.l. Situasjonen for kommunene i dag er at naturinngrepene i forbindelse med mineralutvinning ofte vil være større enn fordelene ved tiltaket.

Mineralutvinning er en arealkrevende virksomhet, som ofte vil fortrenge annen inntektsskapende bruk av arealet. Virksomheten medfører ofte ulemper i form av støy, støv, forurensning og sår i landskapet, som er inngrep som vil være til stede i alle fall i hele utvinnings-/produksjonsfasen og ofte også senere, og gjerne over en periode på flere tiår. Ut fra en slik betraktning er det rimelig at kommunene får en andel av verdiene som skapes og også en kompensasjon for ulempene som oppstår. For å oppfylle hensynene bak en kommunal mineralavgift, er det viktig at avgiften går direkte til den berørte kommune, og ikke til staten.

3 NORSK BERGINDUSTRIS RAPPORT: «EN OFFENSIV MINERALPOLITIKK MED VEKT PÅ LOKAL VERDISKAPING»

3.1 Norsk Bergindustri forslag til lovendringer for å stimulere lokalsamfunnene

Norsk Bergindustri publiserte 3. april 2014 rapporten «*En offensiv mineralpolitikk med vekt på lokal verdiskaping*». Formålet med rapporten er «å se på mulige måter å stimulere

⁵ Mineralstrategien på side 65

⁶ Innst. O. nr. 62 (1995-96)

lokalsamfunnene til å ønske bergindustriaktiviteter velkommen på».⁷ Norsk Bergindustri erkjenner at «Leteselskaper møter av og til tung motstand lokalt, da en del kommuner ser flere ulemper enn fordeler ved å la bergindustri etablere seg i nærmiljøet.»

I rapporten foreslår Norsk Bergindustri derfor bl.a. å innføre en lokal mineralavgift «*knyttet til omsetning ved gruvekanten på 3 promille for ny virksomhet knyttet til statens mineraler*». Avgiften er ment å være en økonomisk kompensasjon for lokalsamfunnet der virksomheten etableres. Norsk Bergindustris forslag om en egen avgift forutsetter imidlertid at eiendomsskatten avvikles for de virksomhetene som ilegges denne lokale avgiften. Videre ligger det en begrensning i at avgiften kun skal gjelde «*ny virksomhet knyttet til statens mineraler*». Det innebærer for det første at igangværende virksomhet knyttet til utvinning av statens mineraler ikke vil bli ilagt avgift og for det andre at både igangværende og fremtidig virksomhet knyttet til grunneiers mineraler, unntas fra forslaget.

I rapporten slås det videre fast at:

«Det er også tenkt at dette forslaget skal ses i sammenheng med en avvikling av eiendomsskatt og at disse effektene vil nulle hverandre ut.»⁸

Norsk Bergindustri foreslår også en omlegging av selskapsskatten der inntil 5 % av selskapsskatten går til vertskommunen, samtidig som selskapsskatten reduseres til 20 %.

Norsk Bergindustri har ikke foretatt konkrete beregninger av hvilken betydning forslaget vil få for kommunene, men skriver altså selv at mineralavgiften og avvikling av eiendomsskatten vil nulles ut, slik at det ikke blir noen ekstrabelastning for bergverksbedriftene.

3.2 USS' kommentarer til Norsk Bergindustri sitt forslag

Intensjonene bak forslaget om økt lokal verdiskaping fra mineralnæringen, er positivt sett fra USS og Mineralkommunenes side. Etter USS' syn innebærer imidlertid en slik *nulling* som Norsk Bergindustri forutsetter av den lokale mineralavgiften med eiendomsskatten at forslaget trolig ikke vil skape økt lokalt insentiv for etablering av ny gruvedrift, snarere tvert i mot.

For det første: forutsetningen om en avvikling av eiendomsskatten for bergverksbedriftene vil – sett fra kommunenes ståsted – ikke fremstå nøytralt. Eiendomsskatten er en rent kommunal skatt, som ikke er en del av det statlige inntektsutjevningssystemet. Det betyr at forslaget mest sannsynlig vil innebære at kommunene får reduserte inntekter fordi en avgift, på lik linje med alle andre avgifter, vil inngå i inntektsgrunnlaget som er gjenstand for utjevning.

For det annet: USS mener det også hefter andre formelle og prinsipielle betenkeligheter ved Norsk Bergindustris forslag. Virksomheter som tar ut mineraler faller inn under eiendomsskattelovens (esktl.) definisjon av «*verk og bruk*». Dersom kommunen har innført eiendomsskatt enten i hele kommunen (jf. esktl. § 3 a), bare på verk og bruk (esktl. § 3 c), eller på verk og bruk og annen

⁷ Rapporten på side 7

⁸ Rapporten på side 35

næringseiendom i hele kommunen (esktl. § 3 d), eller eiendom i tettsteder og verk og bruk, (esktl. § 3 e), eller eiendom i tettsteder, verk og bruk og annen næringseiendom, så har ikke kommunen anledning til å fritta kun én næring – her bergverksnæringen – fra eiendomsskatt. Norsk Bergindustri sitt forslag krever således enten en lovendring eller at kommunene avstår fra å skrive ut eiendomsskatt på alle andre verk og bruk også. Det siste alternativet vil kunne få store økonomiske konsekvenser for kommunene.

For det tredje: eiendomsskattegrunnlaget ved bergverksdrift følger av eignedomsskattelova § 8 A-2. Verdien av eiendommen skal i henhold til denne bestemmelsen «*setjast til det beløp ein må gå ut frå at eigedomen (...) kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.*» Etter rettspraksis betyr dette at verdien settes til den objektive salgsverdien av eiendommen, og for industrielle anlegg fastsettes verdien ut fra eiendommens substansverdi.⁹ Den objektiviserte verdien av selve den mineralske ressursen kommer *i tillegg som en del* av eiendomsskattegrunnlaget.

For det fjerde: Eiendomsskattesatsen er inntil 7 ‰ for verk og bruk, og de fleste kommuner med eiendomsskatt benytter seg av den høyeste skattesatsen. Når man sammenholder en avgift på 3 ‰ av omsetningen av mineralet ved gruvekanten og en eiendomsskatt på inntil 7 ‰ av eiendommens substansverdi inkludert verdien av mineralforekomsten, fremstår det som sannsynlig at kommunene vil få reduserte inntekter med Norsk Bergindustris forslag (se nedenfor om selskapsskatten). Som påpekt er eiendomsskatten heller ikke en del av inntektsutjevningssystemet for kommunene, noe som innebærer at eiendomsskatten, med unntak for mulig betydning ved tildeling av skjønnstilskudd til kommunene, beholdes i vertskommunen.

For det femte: legger man til grunn Norsk Bergindustris forutsetning om at en kommunal mineralavgift skal nulles ut ved en avvikling av eiendomsskatten, vil økt incitament for kommunene fullt ut bero på hva kommunene vil kunne få ut av en eventuell omlegging av selskapsskatten. Norsk Bergindustri har foreslått en omlegging av selskapsskatten der inntil 5 % av selskapsskatten går til vertskommunen, samtidig som selskapsskatten reduseres til 20 %.

En omlegging av selskapsskatten vil imidlertid trolig bli en del av et større utredningsarbeid, med små muligheter for skreddersydde løsninger for vertskommuneinteressene. Hovedutfordringen med et slikt forslag som Norsk Bergindustri har presentert er utformingen av fordelingsreglene for en kommunal andel av selskapsskatten. Tidligere erfaringer har vist at det er svært komplisert å sikre at skatteinntektene faktisk tilfaller vertskommunen for virksomheten, og ikke kontorkommunen der virksomhetens hovedkontor er registrert. Noe av bakgrunnen for omleggingen av selskapsskatten i 1999 var nettopp at inntektene ikke gikk til kommunen der virksomheten foregikk, men til kontorkommunen. I tillegg er selskapsskatten en overskuddsskatt, som kan endre seg mye fra år til år blant annet basert på den enkelte virksomhetens investeringer mv. Videre er det en utfordring å få på plass skatteordninger som er tilpasset et stort innslag av utenlandsk eierskap. Selskapsskatten ble ansett som en ustabil inntektskilde for kommunene, og det var en del av begrunnelsen for avviklingen i 1999.

⁹ Rt. 1974 s. 332 m.fl.se også Rt. 2011 s. 51.

4 FORSLAG OM KOMMUNAL AVGIFT/SÆRSKATT PÅ MINERALUTVINNING

4.1 Lovhjemmel

USS foreslår at det etableres en særskatt etter modell fra vannkraftsektoren, eventuelt en kommunal mineralavgift. Dersom det etableres en særskatt, vil det være naturlig at ordningen inntas i skatteloven, på samme måte som for vannkraft, jf. skatteloven § 18-2. Dersom ordningen etableres som en avgift er det naturlig at den tas inn i mineralloven av 2009, i kapittel 10, som omhandler gebyrer og avgifter ved bergverksvirksomhet.

Det er argumenter både for og imot at ordningen etableres som en særskatt. Utfordringen ved en særskatt, er at det i dag ikke eksisterer andre særregler for mineralutvinning, slik tilfelle er for vannkraft (skatteloven kapittel 18). At det i dag ikke eksisterer særskilte skattebestemmelser for mineralforetak, taler for at ordningen i stedet etableres som en avgift.

En mineralavgift må samordnes med utlignet fellesskatt til staten, slik som for naturressursskatten, se nedenfor i punkt 4.4. Trolig må det tas inn en bestemmelse om samordning i skatteloven av 1999 (noe som igjen kan tilsi at ordningen i utgangspunktet bør være en ordning som hjemles i skatteloven).

4.2 Avgiftsgrunnlaget

Norsk bergindustri har i sin rapport, se punkt 3 ovenfor, foreslått en avgift der avgiftsgrunnlaget er «omsetning ved gruvekanten på 3 promille for ny virksomhet knyttet til statens mineraler». Omsetning ved gruvekanten er det samme grunnlaget som er utgangspunktet ved beregning av grunneieravgift ved utvinning av statens mineraler, jf. mineralloven § 57. Beregningen og den praktiske gjennomføringen er nærmere regulert i mineralforskriften § 5-5:

§ 5-5. Årsavgift til grunneier for drift på statens mineraler - størrelse og beregning

Utvinner av forekomst av statens mineraler skal etter mineralloven § 57 første ledd betale grunneieren en årlig avgift på 0,5 prosent av omsetningsverdien av det som utvinnes.

Grunnlaget for beregningen av avgiften skal i utgangspunktet være utvinnere salgsinntekter (eksklusive merverdiavgift) ved omsetning av uttatte mengder og mengder som potensielt har omsetningsverdi, men som utvinner bearbeider i egen regi eller på annen måte nyttiggjør seg uten å foreta omsetning. Ved vesentlig avvik mellom utvinnere salgsinntekter og normal omsetningsverdi, kan Direktoratet for mineralforvaltning fatte vedtak om beregningsgrunnlaget. Dersom det skjer en ytterligere bearbeiding ut over normal oppredning,¹⁰ legges omsetningsverdien før bearbeidingen til grunn.

¹⁰ Oppredning, metoder til utskilling av nyttbare mineraler i en malm eller et råstoff fra gråberget eller gangarten. Den enkleste form er *sjeiding*, dvs. utplukking for hånd fra stykkmalm etter utseende og vekt. Det første trinn i den egentlige oppredning er nedknusing og maling til en finhetsgrad som blottlegger de enkelte mineraler. Separasjon av de forskjellige mineralfraksjoner kan så foregå på grunnlag av forskjell i densitet, magnetisme eller overflatekjemiske egenskaper, fra Store norske leksikon på nett, <http://snl.no/oppredning>

Til bruk for beregningen av avgiften til grunneieren skal utvinneren føre protokoll hvor enhver levering av produkter fra uttaket, eller i tilfelle fra sjeide- eller oppredningsverket, blir fortløpende ført inn med angivelse av produktenes art, mengde og oppnådd pris. Dersom utvinner selv bearbeider malmen ut over sjeiding og oppredning skal den antatte salgsværdien før bearbeidingen anføres i protokollen.

(...) (Våre understrekninger og uthevninger.)

USS' syn er at det kan være praktisk å benytte et avgiftsgrunnlag som knytter seg til salgsværdien, presisert som *potensiell* salgsværdi, av det som utvinnes. Hvor mye som utvinnes vil selvsagt kunne variere fra år til år, noe som gir en mindre stabil inntektsinngang for kommunene. Imidlertid er en beregning som den skisserte ikke knyttet til virksomhetens disposisjoner og den gir derfor mindre rom for tilpasninger enn en ren overskuddsbasert avgift.

Et slikt beregningsgrunnlag kan benyttes for å beregne avgiften ved utvinning av både grunneiers og statens mineraler. Det foreslås at uttak og utvinning både av grunneiers og statens mineraler blir gjenstand for den kommunale avgiften. Videre foreslås det at avgiften skal omfatte både igangværende og fremtidig virksomhet.

Dersom beregningsgrunnlaget for den lokale avgiften er det samme som ved beregning av grunneieravgift ved utvinning av statens mineraler, slipper man å innføre et nytt beregningsgrunnlag og man unngår dermed en del tekniske og praktiske utfordringer med å beregne avgiften. Slik USS ser det, er det gode grunner for å vurdere å benytte offisielle børspriser (spotmarkedspriser) fremfor «*utvinnere salgsinntekter*» slik bestemmelsen i § 5-5 forutsetter. Under enhver omstendighet bør det etableres en ordning som innebærer at det ved vesentlig avvik mellom utvinnere salgsinntekter og normal omsetningsverdi, så må en uavhengig offentlig instans kunne fatte vedtak om beregningsgrunnlaget.

Det foreslås at beregningsgrunnlaget for avgiften reguleres nærmere i mineralforskriften, på samme måte som for grunneieravgiften.

4.3 Størrelsen på avgiften

Størrelsen på den kommunale mineralavgiften må reguleres nærmere. Norsk Bergindustri har foreslått en avgift på 3 ‰ av omsetning ved gruvekanten. Norsk Bergindustri har ikke beregnet hvor mye dette potensielt kan utgjøre for kommunene. Det er viktig at avgiften gir reelle inntekter, for at formålet med avgiften skal realiseres.

Det foreslås at nivået på avgiften tas inn i mineralloven, på samme måte som nivået på avgiften til grunneier er tatt inn i loven og at det utredes nærmere hvilket nivå avgiften bør ligge på for å oppfylle formålet med den.

4.4 Samordning av avgiften med fellesskatten til staten

Den kommunale mineralavgiften kan – om ønskelig – samordnes med fellesskatten til staten på samme måte som naturressursskatten. Etter skatteloven § 18-2 fjerde ledd annet punktum har

kraftverksselskapet rett til fradrag for naturressursskatten i utlignet fellesskatt til staten. Dersom statlige myndigheter ikke ser det formålstjenlig med en form for grunnrentebeskatning (økt skattebelastning), foreslås samme utforming av bestemmelsene.

Dersom forslaget om samordning ikke vedtas, er det viktig at en kommunal mineralavgift tar høyde for at inntjeningen i bransjen er utpreget konjunkturavhengig. Prisene på statens mineraler bestemmes typisk av etterspørselen etter råvarer på verdensmarkedet. Pukk- og grusindustrien har en mer stabil inntjening, som følger utviklingen i den nasjonale byggenæringen.¹¹ Bransjen har særlige markedsmessige utfordringer, som det bør tas hensyn til ved utformingen av en kommunal mineralavgift.

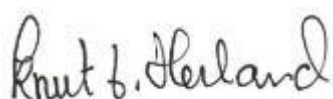
5 AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

USS ber om at Finansdepartementet ser nærmere på USS' forslag om en kommunal mineralavgift. I NOU 2013: 10; Økosystemtjenester, peker utvalget på at mineralnæringen er en næring der grunnrentebeskatning bør vurderes. En oppfølging av utvalgets anbefalinger kan innebære å utrede en kommunal mineralavgift, med det formål å gi kommunene en andel av verdiskapingen og en kompensasjon for de ulemper lokalsamfunnet påføres ved mineralutvinning, i tråd med den hundreårige tradisjonen innenfor vannkraftsektoren.

USS understreker at også bransjeorganisasjonen Norsk Bergindustri ønsker en avgift som skal gå lokalt, og vi mener derfor de er naturlig at Finansdepartementet følger opp dette med å utrede en kommunal mineralavgift.

Med vennlig hilsen

Utmarkskommunenes Sammenslutning

Knut Jørgen Herland
Leder

¹¹ I Norsk Bergindustri rapport på side 14 er bransjens sykliske karakter beskrevet nærmere.